

Den první NA CESTĚ

Uběhlo několik dnů. Matka a syn jedou ve vlaku, jenž je veze buď k osvobození, nebo k dalšímu zklamání. Jak to všechno dopadne? Světlana si už poněkolkolikaté kladla jedny a tytéž otázky, ale nebyla schopna si na ně přesvědčivě odpovědět. Pouze se mučila a nadávala si za to, že cítila vinu vůči synovi. Že si nedokázala vytvořit slušné vztahy ani s mužem, ani se sestrou a s otcem a že k nim teď musí jet a prosit o pomoc, přestože se jí vůbec nechce. Až se dovědí, že v jejím životě není všechno tak výborné, jak se snažila lidem ukázat, budou ji odsuzovat.

Světlana byla zaujata svými myšlenkami natolik, že nevnímala kolébání přeplněného vagonu a vůbec nereagovala na typickou atmosféru ve vlaku. Nevyrušil ji shon ani tlačení, ani charakteristické zvuky a vůně železničního vozu. „Ach, ty vůně! O zvucích a vůních vagonů se dají skládat básně,“ probleskla jí hlavou myšlenka, ale jen se mihla a Světlana se znovu pohroužila do vzpomínek na dětství a mládí. Snažila se k nim vracet co nejméně a odháněla je od sebe pryč. Nevyznala se ve složitostech vlastního osudu, a to ji nutilo zasunout vzpomínky do nejskrytějších koutků paměti, ale všechno bylo ještě horší. Nevyřešené problémy se měnily ve sněhovou kouli křivd, jež se

každým rokem zvětšovala a doháněla ji někdy k zoufalství.

Události uplynulých let se střídavě míhaly před jejím vnitřním zrakem. Byly velmi jasné a emocionálně silné, jako by se odehrály před dvěma či třemi dny. Znovu a znovu prožívala ty dny a opět ji zachvátila ukřivděnost. Zmocnil se jí pocit viny a zlosti na sebe i účastníky těchto událostí.

Sotva Světlana ukončila zdravotnickou školu a začala pracovat jako záchranářka zdravotnické záchranné služby, rychle se provdala. Doslova utekla před tvrdým tlakem ze strany matky, která do všeho strkala nos. Světa se velmi zlobila na otce, jenž mlčky a s trpělivým úsměvem snášel skandály a výčitky zhýčkané a popudlivé manželky. Jak by řekl Puškin: „Více než dřív se stařena hádá.“ Avšak otcův klidný, poněkud blahosklonný úsměv ji rozlítit ještě víc.

Zanedlouho poté, co se Světlana provdala, matka zemřela po záchvatu mrtvice. Po jednom ze skandálů se jí prudce zvýšil krevní tlak, v jehož důsledku prodělala mozkovou mrtvici a ochrnula.

Světlanin rodinný život probíhal podle stejného scénáře jako matčin, jenomže nyní si už Světlana sama vyzkoušela roli *tyrana*. Nebývalo to sice příliš často, hlavně když byla její drahá polovička střízlivá. Avšak zpravidla byl notně podnapilý a role se měnily. Tak to trvalo dost dlouho, až jí jednou došla trpělivost. Světlana, zbitá manželem (už poněkolikáté), nasedla se synem do letadla a odletěla, kam ji oči vedly... Jak se ukázalo, oči ji vedly na Sibiř.

Avšak před odjezdem došlo k nepříjemnému rozhovoru, po němž se Světlana červená hanbou, jen jak

si vzpomene na tento večer. Drahému a milovanému otci tehdy hrubě a sprostě vynadala, protože jí přišel do rány. Otec se překvapeně podíval na Světlanu, s pochopením se usmál a mlčel.

Světlana toho hned litovala, ale pýcha a lítost nad sebou jí nedovolily prosit o odpuštění, učinit pokání a něco změnit.

A tak odjela s těžkým břemenem na duši. Během uplynulých několika let ke smíření nedošlo z důvodu stále stejné pýchy.*

Čas trochu zmírnil pocit studu a viny, ale ne úplně, a nyní to, na co se snažila nemyslet, začalo vyplouvat napovrch. Pokoušela se s tím vypořádat, ale veškeré její úsilí bylo marné. Naopak si zvykla odsuzovat sama sebe, kárat a hubovat se z jakéhokoliv důvodu, ale i bezdůvodně. Docela nedávno se v nějaké moudré knize dočetla, že čím více si člověk nadává, tím častěji přitahuje do svého života lidi, kteří ho budou hubovat a odsuzovat doslova týmiž slovy. „Z toho vyplývá, že do svého života přitahuji dobré lidi, kteří se u mne stávají zlými a říkají mi stejné ohavnosti, jaké říkám sama sobě?! To já je dělám zlými, protože nejsem hodná sama na sebe, a tak jsem si sama zkazila život? Celý život jsem se na někoho zlobila. Opravdu bylo nutné, abych tolik prožila a vytrpěla. Jinak by mi to nedošlo. Téměř v padesáti letech jsem to pochopila. Je dobře, že jsem alespoň v tomto věku začala něco chápat. Mnozí prožijí život, aniž by si cokoliv uvědomili,“ přemýšlela Světlana.

Z těžkých myšlenek ji vytrhla na nějakou dobu na první pohled bezvýznamná situace, jež změnila sled

* viz *Zbavte se pýchy*: V. Sineľnikov, Eugenika 2015

jejích úvah. Na hranicích během celní kontroly vešel do kupé kynolog s malým pejskem, jenž k sobě přitahoval pozornost cestujících.

Světлана, která byla milovnicí psů, okamžitě poznala vzácné plemeno loveckého psa.

„Jagdteriér?!“ řekla spíše s konstatováním, než že by se ptala.

„Ano, to je jag.“ (Tak se v hantýrce kynologů a myslivců nazývá obdivuhodné plemeno malých, ale velmi odvážných loveckých psů. Jsou výbornými norníky a jsou schopni sami vytáhnout z nory velkou lišku nebo mývala.) „Divím se, že jste hned poznala jagdteriéra. Během mé praxe jste druhý člověk, který správně určil plemeno.“

„Dokud se muž definitivně nestal alkoholikem, byl milovníkem myslivosti a lovu. Měli jsme párek jagdteriérů, ale potom v těžké kocovině prodal pušku a psy kolegovi. Takže mám představu o tom, jak vypadá jagdteriér.“

Pes mezitím očuchal něco u Světlaniných nohou a dlouhým, jakoby prosebným pohledem se jí podíval přímo do očí.

„O něco prosí!“ napadlo Světlanu. „Ale co chce?!“

Kynolog slabě zatáhl za vodítko a vyšel z kupé. Pes se rozběhl a u nohy ho následoval. Světлана se sklonila, aby se podívala, co pejsek očichával. Dole pod lehátkem uviděla celofánový sáček s kuřecími kostmi, který si sama položila pod nohy. Ještě si pomyslela: „Dávno psy nemám, ale zvyk neokusovat důkladně kosti mi zůstal. To abych mohla pohostit nějakého kolemjdoucího psa.“

„Vždyť prosil o kostičku, ale já jsem ho nepochopila! Přitom jsem měla v úmyslu nabídnout kosti nějakému psovi. Pes se objevil, ale já se nedovtípila.“

Světлана se rozběhla se sáčkem v ruce za kynologem a jeho čtyřnohým svěřencem. Dohnala je, když už vycházeli z vagonu.

„Váš pes hned zjistil, že jsou tam kosti. Prosil mne pohledem, ale hned jsem ho nepochopila. Vezměte si je, prosím!“ začala naléhat Světлана, když viděla, že kynolog, mladý chlapec, hledí s pochybností na mastný sáček. „Dělám to upřímně a ze srdce! Prostě mám velmi ráda psy.“

Zahřálo ji u srdce, když uviděla, že se pes postavil na zadní a natáhl čenich k sáčku.

„Dobře, dobře! Děkuji vám,“ řekl kynolog a vzal si od Světłany balíček. „Správně se to nesmí, ale v tom fofru jsem nestihl Lotu nakrmit.“

Světłana se spokojeně vrátila na své místo. „Vida, jak to skvěle vychází. Podle všeho umím číst psí myšlenky. Kdopak by si to pomyslel?!“ uvažovala. „Je divné, že jsem dříve u sebe nepozorovala podobné schopnosti. Kdybych se tak naučila rozumět lidem, a hlavně muži a synovi. Kolika problémům by se dalo předejít, ale co bylo, to bylo.“

Příhoda, která následovala po úvahách o jejích vztazích s muži, je jen podpořila. Často se stává, že se nad něčím zamyslíme, a osud nám podstrčí přichystanou situaci – pokračování vnitřních myšlenkových pochodů. V kupé společně s nimi jela žena, jež celou cestu mlčela zabraná do svých chmurných myšlenek.

„Taky se určitě na někoho zlobí,“ pomyslela si Světłana.

„Kardinál si hýčká zlé úmysly,“ vybavila se jí fráze z nějakého animovaného filmu. Avšak realita překonala očekávání.

Bylo už pozdě večer. Ivan sladce spal na svém horním lůžku. Vzrušení, které se ho zmocnilo před cestou, vystřídala únava, a když se rychle navečeřel, tvrdě usnul. Vtom se ozval rachot otevíraných dveří vedoucích na plošinu a byl slyšet hlasitý křik lidí. Světlana vykoukla ze svého otevřeného kupé. Ze sousedního jídelního vozu se po chodbičce štrachal opilý strejda, vrávoral a přidržoval se držadla. Za ním šla korpulentní žena. Hlasitě mu nadávala a tloukla ho po ohnutých zádech a pleši složeným deštníkem. Světlana, která byla zaujata svými myšlenkami, nestačila ještě nic pochopit, když vtom ji sousedka znenadání odstrčila. Vyřítla se do otevřených dveří a křičela:

„Takový ohava! Určitě je stejný jako ten můj! Bouchni ho silněji! To mu patří. Hned bych ho praštila!“

Světlana vykoukla ze svého kupé a s údivem sledovala scénu. Poté, co procesí zmizelo na konci vagonu, ještě chvíli rozpačitě stála a pak se vrátila na své místo. Asi za čtvrt hodiny se rozčilená a uzardělá sousedka vrátila po statečném vítězství nad společným nepřítelem – opilým mužem. Ještě dlouho se šeptem zlobila na *ty čertovské ochlasty*. Slovy a intonací vybízela Světlanu, aby se k ní připojila v hubování na *lenochy, kteří jen propíjejí peníze v hospodách*. Světlana se na ni mlčky dívala a myslela na to, že sama také odsuzuje pijáky, ale aby takhle reagovala na to, že se něčí muž napije, to už je příliš. Dokonce se za sousedku začala stydět, ale i za tělnatou ženu, a především za sebe.